

ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ  
імені Данила Галицького

Факультет післядипломної освіти

Кафедра ендокринології

ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор з науково-педагогічної роботи, член-кореспондент НАМН України,  
проф. М.Р.Гжегоцький

«\_\_\_» \_\_\_\_\_ 20\_\_ р.

**РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА**

циклу тематичного удосконалення

**«СУЧАСНІ АСПЕКТИ ДІАГНОСТИКИ ТА ЛІКУВАННЯ ЕНДОКРИННОЇ ПАТОЛОГІЇ»**

Кількість навчальних годин: лекції - 12, семінарські заняття - 18,  
практичні заняття – 30, самостійна робота – 10  
додаткові програми – 8. **Разом - 78 годин**  
Кредити ECTS – 2,6

Робоча навчальна програма  
обговорена на методичному  
засіданні кафедри

Протокол № 8  
від 29 грудня 2020 р.

Завідувачка кафедри, професор  
\_\_\_\_\_ А.М. Урбанович

Затверджено на методичній комісії  
факультету післядипломної освіти

Протокол № 1  
від 11 лютого 2021р.

Голова методичної комісії ФПДО доц.  
\_\_\_\_\_ О.Є.Січкоріз



## ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Метою даного циклу тематичного вдосконалення для лікарів-ендокринологів є поглиблення та вдосконалення професійних навичок, знань та умінь, необхідних для надання висококваліфікованої допомоги, відповідно до вимог кваліфікаційних характеристик лікаря-ендокринолога. Зміст програми охоплює ключові питання теоретичних знань, умінь і практичних навиків, необхідних лікарю-ендокринологу для самостійної роботи з надання кваліфікованої допомоги хворим. Метою циклу тематичного вдосконалення «Сучасні аспекти діагностики та лікування ендокринних захворювань» для лікарів інших спеціальностей (терапевтів, сімейних лікарів, медицини невідкладних станів) є ознайомлення з теоретичними та прикладними аспектами найпоширеніших ендокринних захворювань, засвоєння сучасних принципів їх діагностики й лікування.

Для виконання цієї програми в процесі навчання передбачено такі види занять: лекції, практичні заняття, семінари. Під час навчання лікарі відповідно до навчального плану підвищують рівень теоретичної підготовки та оволодіння практичними навичками. Теоретична підготовка передбачає обов'язкове відвідування лекцій, активну участь у семінарських заняттях, наукових і клінічних конференціях кафедри ендокринології ЛНМУ та Львівського обласного клінічного ендокринологічного центру. На практичних заняттях лікарі під керівництвом викладача вдосконалюють практичні навички з ендокринології та суміжних дисциплін. Окремі теми рекомендовані курсантам для самостійного вивчення.

Для виявлення рівня знань і навиків курсантів передбачені базовий та заключний контроль із застосуванням комп'ютерних тестів. У разі успішної здачі іспиту лікарям видають свідоцтво встановленого зразка.

## ОСНОВНА ЧАСТИНА

### ТЕМИ ЛЕКЦІЙ

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Актуальні аспекти діабетології. Класифікація, сучасні погляди на патогенез, підходи до діагностики та лікування цукрового діабету 1 та 2 типу.	2
2.	Хронічні ускладнення цукрового діабету: класифікація, патофізіологія, принципи діагностики, лікування та профілактики. Цукровий діабет і вагітність.	2
3.	Актуальні питання клінічної тиреоїдології. Патофізіологічні основи, підходи до діагностики та лікування найпоширеніших захворювань щитоподібної залози.	2
4.	Досягнення у вивченні патогенезу, принципи діагностики та лікування захворювань гіпоталамо-гіпофізарної системи.	2
5.	Захворювання надниркових залоз, сучасні підходи до діагностики та лікування.	2
6.	Гостра ендокринна патологія. Патофізіологічні основи, особливості діагностики та лікування невідкладних станів в ендокринологічній клініці.	2
	<b>Всього</b>	<b>12</b>

### ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ п/п	Назва теми	К-сть годин
1.	Акромегалія та гігантизм. Етіологія, патогенез, клініка, диференціальна діагностика, принципи лікування.	2
2.	Гіперпролактинемічний синдром. Етіологія, патогенез, клініка, диференціальна діагностика, лікування.	2
3.	Хвороба Іценка-Кушінга. Етіологія, патогенез, клініка, диференціальна діагностика, лікування.	2
4.	Нецукровий діабет: етіологія, патогенез, клініка, діагноз, диференціальний діагноз, лікування.	2
6.	Особливості клінічного перебігу та лікування цукрового діабету 1 типу.	2
8.	Особливості клінічного перебігу та лікування цукрового діабету 2 типу.	2
9.	Діабетична макро та мікроангіопатія: патогенез, класифікація, клінічні форми, лікування і профілактика.	2
8.	Гестаційний цукровий діабет: клініко-діагностичні критерії та лікарська тактика.	2
9.	Гіпоглікемічні стани: патофізіологія, клініка, диференціальна діагностика, тактика лікування і профілактики.	2
10.	Йододефіцитні захворювання: епідеміологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування, профілактика.	2

11.	Синдром тиреотоксикозу: етіологія, патогенез, клініка, ускладнення, діагностика, лікування.	2
12.	Синдром гіпотиреозу: класифікація, етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.	2
13.	Тиреоїдити: класифікація, етіологія, патогенез, клініка, диференціальна діагностика, лікування.	2
14.	Хронічна недостатність кори надниркових залоз. Етіологія, клініка, діагностика, лікування.	2
15.	Ендокринні аспекти патології статевих залоз у жінок та чоловіків. Класифікація, методи діагностики, можливості корекції.	2
	<b>Всього:</b>	<b>30</b>

### ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Пухлини гіпофізу: сучасна класифікація, загальні підходи до діагностики та лікування.	2
2.	Пангіпопітуїтаризм. патогенез, клініка, диференціальна діагностика, принципи лікування.	2
3.	Діабетична кетоацидотична кома: патогенез, діагностика, диференціальна діагностика, тактика лікування і профілактики.	2
4.	Гіперосмолярна та лактацидемична коми: патогенез, клініка, диференціальна діагностика, принципи лікування.	2
5.	Синдром гіпоглікемії: класифікація, етіологія, клінічні форми, диференціальна діагностика, лікування.	2
6.	Невідкладні стани, спричинені захворюваннями щитоподібної залози.	2
7.	Невідкладні стани при порушеннях гомеостазу кальцію та гострій недостатності надниркових залоз.	2
8.	Клініко-діагностичні критерії та особливості лікувальної тактики при артеріальних гіпертензіях ендокринного генезу	2
9.	Автоімунні поліендокринні синдроми: класифікація, клініко-діагностичні критерії, підходи до лікування.	2
	<b>Всього:</b>	<b>20</b>

### ТЕМИ САМОСТІЙНИХ ЗАНЯТЬ

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Інші типи цукрового діабету (згідно класифікації ВООЗ), їх клініко-патогенетичні особливості.	2
2.	Ведення хворих на цукровий діабет за необхідності хірургічних втручань.	2

3.	Ожиріння. Класифікація, етіологія та патогенез. Діагностичні критерії, диференціальний діагноз, профілактика і лікування.	2
4.	Первинний гіперпаратиреоз: класифікація, клініка, диференціальна діагностика, підходи до лікування.	2
5.	Гіпопаратиреоз: класифікація, клініка, диференціальна діагностика, підходи до лікування.	2
	<b>Всього:</b>	<b>10</b>

## СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Аметов А.С. Избранные лекции по эндокринологии. – М.: МИА, 2009. – 496 с.
2. Балаболкин М.И., Клебанова Е.М., Креминская В.М. Дифференциальная диагностика и лечение эндокринных заболеваний: руководство. – М.: Медицина, 2008. – 632 с.
3. Гарднер Д., Шобек Д. Базисная и клиническая эндокринология. Книга 2 / пер. с англ. – М.: Бином, 2011. – 696 с.
4. Генделека Г.Ф. Введение в превентивную диабетологию: руководство для врачей. – Одесса: ВМВ, 2008. – 286 с.
5. Дедов И.И., Мельниченко Г.А., Фадеев В.В. Эндокринология: учебник для вузов. – Изд. 2-е, перераб. и дополн. – М.: ГЭОТАР-Медиа, 2007. – 432 с.
6. Довідник лікаря-ендокринолога / за ред. М.Д.Тронька. – Вид. 3-є, переробл. і доповн. – К.: Здоров'я України, 2010. – 480 с.
7. Ендокринологія: Підручник / за ред. А.С.Єфімова. – К.: Вища шк., 2004. – 494 с.
8. 100 избранных лекций по эндокринологии / под ред. Ю.И. Караченцева, А.В. Казакова, Н.А. Кравчун, И.М. Ильиной. – Х., 2009. – 948 с.
9. Невідкладні стани в ендокринології: навчальний посібник / О.О. Сергієнко, Р.Д. Макар, О.В. Сафонова та ін.; за ред. О.О. Сергієнка. – [2-е вид., перероблене та доповнене]. – Львів, 2010. – 93 с.
10. Невідкладні стани в ендокринології: навч.-метод. посіб. / М.В. Власенко, А.В. Паламарчук, В.С. Вернигородський та ін. – К.: РВХ «ФЕРЗЬ», 2010 – 104 с.
11. Паньків В.І. Практична тиреоїдологія. – Донецьк: Видавець Заславський О.Ю., 2011. – 224 с.
12. Рациональная фармакотерапия заболеваний эндокринной системы и нарушений обмена веществ: Руководство для практикующих врачей / под ред. И.И. Дедова, Г.А. Мельниченко. – М.: Литтерра, 2006. – 1080 с.
13. Сімейна медицина: Енциклопедія: У 5 т. Т.1. Внутрішні хвороби: у 2 кн. Кн.1. Хвороби органів кровообігу. Ревматичні хвороби. Хвороби органів дихання. Хвороби ендокринної системи / за ред. В.Г.Передерія, Є.Х.Заремби. – К.: Здоров'я, 2005. – 768 с.

## РЕЦЕНЗІЯ

на робочу навчальну програму циклу тематичного вдосконалення

### **«СУЧАСНІ АСПЕКТИ ДІАГНОСТИКИ ТА ЛІКУВАННЯ ЕНДОКРИННОЇ ПАТОЛОГІЇ»**

Реалізація окремого циклу тематичного вдосконалення «Сучасні аспекти діагностики та лікування ендокринної патології» обґрунтована актуальністю даної проблеми у клінічній практиці ендокринологів, терапевтів та сімейних лікарів, враховуючи поширеність цукрового діабету, труднощі його ранньої діагностики та швидке прогресування хронічних ускладнень хвороби.

У запропонованій програмі всесторонньо і на високому професійному рівні висвітлені найактуальніші питання стосовно етіології, патогенезу, клінічного перебігу, діагностики, принципів основних нозологій ендокринної системи у дітей, дорослих та вагітних. Зміст програми охоплює весь обсяг теоретичних знань, умінь і практичних навиків, необхідних лікарю-ендокринологу та лікарям суміжних спеціальностей для самостійної роботи з надання висококваліфікованої допомоги хворим із ендокринної патологією. Наприкінці програми подана сучасна навчально-методична та наукова література з цього важливого розділу клінічної ендокринології.

Рецензована програма може бути рекомендована для впровадження в навчальний процес на кафедрі ендокринології для слухачів факультету післядипломної освіти.

Завідувач кафедри терапії № 1  
та медичної діагностики  
ЛНМУ ім. Данила Галицького,  
доктор мед. наук, професор

Склярів Є.Я.



## **РЕЦЕНЗІЯ**

на робочу навчальну програму циклу тематичного вдосконалення

### **«СУЧАСНІ АСПЕКТИ ДІАГНОСТИКИ ТА ЛІКУВАННЯ ЕНДОКРИННОЇ ПАТОЛОГІЇ»**

Реалізація окремого циклу тематичного вдосконалення «Сучасні аспекти діагностики та лікування ендокринної патології» цілком відображає актуальність проблеми, враховуючи поширеність ендокринної патології, труднощі її раннього розпізнавання та диференціальної діагностики.

У запропонованій програмі всебічно і на сучасному рівні висвітлені найактуальніші питання стосовно етіології, патогенезу, клінічного перебігу, діагностики, принципів лікування основних ендокринних захворювань, зокрема патології гіпоталамо-гіпофізарної системи, цукрового діабету, патології щитоподібної залози та наднирникових залоз, порушення функціонування гонад та статевого розвитку. Зміст програми охоплює весь обсяг теоретичних знань, умінь і практичних навиків, необхідних лікарю-ендокринологу та лікарям суміжних спеціальностей для самостійної роботи з надання висококваліфікованої допомоги хворим із тиреоїдної патологією. Наприкінці програми подана сучасна навчально-методична та наукова література з цього важливого розділу клінічної ендокринології.

Рецензована програма може бути рекомендована для впровадження в навчальний процес на кафедрі ендокринології для слухачів факультету післядипломної освіти.

Завідувач кафедри сімейної медицини  
ЛНМУ ім. Данила Галицького, проф.,  
акад. АН ВО України

Надашкевич О.Н.

